ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δεύτερο τμήμα)
της 27ης Ιανουαρίου 2005 *

Στην υπόθεση C-15/03,

με αντικείμενο προσφυγή του άρθρου 226 ΕΚ λόγω παραβάσεως, ασκηθείσα στις 14 Ιανουαρίου 2003,

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τους J. Grunwald και M. Κωνσταντινίδη, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Δημοκρατίας της Αυστρίας, εκπροσωπουμένης από τους E. Riedl και M. Hauer και την E. Wolfslehner, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

υποστηριζομένης από:

τη **Δημοκρατία της Φινλανδίας,** εκπροσωπούμενη από την T. Pynnä, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

και

το **Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας,** εκπροσωπούμενο από τον K. Manji, επικουρούμενο από την M. Demetriou, barrister, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνοντες,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δεύτερο τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. A. Timmermans, πρόεδρο τμήματος, R. Silva de Lapuerta (εισηγήτρια), C. Gulmann, Γ. Αρέστη και J. Klučka, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: A. Tizzano
γραμματέας: K. Sztranc, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 16ης Σεπτεμβρίου 2004,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 28ης Οκτωβρίου 2004,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με την προσφυγή της, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ζητεί από το Δικαστήριο να αναγνωρίσει ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας, μη λαμβάνοντας τα αναγκαία μέτρα, τόσο από νομικής απόψεως όσο και στην πράξη, ώστε να δίνεται προτεραιότητα στην κατεργασία των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων με αναγέννηση, εφόσον οι τεχνικές, οικονομικές και οργανωτικές συνθήκες το επιτρέπουν, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 75/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 1975, περί διαθέσεως των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων (ΕΕ ειδ. έκδ. 15/001, σ. 77), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 87/101/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1986 (ΕΕ 1987, L 42, σ. 43, στο εξής: οδηγία).

Το νομικό πλαίσιο

Η κοινοτική νομοθεσία

2 Σκοπός της οδηγίας είναι η προστασία του περιβάλλοντος από τα επιβλαβή αποτελέσματα της απορρίψεως και της κατεργασίας των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων. Το άρθρο 3 της οδηγίας προβλέπει τα εξής:

«1. Εφόσον δεν υπάρχουν εμπόδια τεχνικής, οικονομικής και οργανωτικής φύσης, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να δίδεται προτεραιότητα στην κατεργασία των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων με αναγέννηση.

2. Όταν δεν γίνεται αναγέννηση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων, λόγω των εμποδίων που αναφέρονται στην παραπάνω παράγραφο, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε κάθε επεξεργασία των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων με καύση να πραγματοποιείται με όρους αποδεκτούς από την άποψη του περιβάλλοντος, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της οδηγίας αυτής, υπό τον όρο ότι η καύση αυτή είναι εφικτή από τεχνική, οικονομική και οργανωτική άποψη.

3. Όταν δεν χρησιμοποιείται ούτε η μέθοδος της αναγέννησης ούτε η μέθοδος της καύσης των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων για τους λόγους που αναφέρονται στις παραπάνω παραγράφους 1 και 2, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίσουν την ακίνδυνη καταστροφή τους ή την ελεγχόμενη αποθήκευση ή εναπόθεσή τους.»

3 Κατά το άρθρο 1 της οδηγίας, ως «αναγέννηση» νοείται

«κάθε διεργασία που επιτρέπει την παραγωγή βασικών ορυκτελαίων με κάθαρση χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων και που συνεπάγεται ιδίως το διαχωρισμό των προσμείξεων, των προϊόντων οξείδωσης και των προσθέτων που περιέχουν αυτά τα ορυκτέλαια».

4 Σύμφωνα με το άρθρο 2 της οδηγίας 87/101, τα κράτη μέλη όφειλαν να λάβουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν προς τις εκ της εν λόγω οδηγίας υποχρεώσεις τους από 1ης Ιανουαρίου 1990.

Η εθνική νομοθεσία

5 Η Αυστριακή Κυβέρνηση κοινοποίησε στην Επιτροπή τα ακόλουθα νομοθετήματα σχετικά με τη διαχείριση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων:

— τον κανονισμό περί εκτελέσεως του νόμου για τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια (BGBl. 1987/383)·

— τον ομοσπονδιακό νόμο της 6ης Ιουνίου 1990 περί διαχειρίσεως των αποβλήτων (Abfallwirtschaftsgesetz, BGBl. 1990/325, στο εξής: AWG)·

— ο νόμος αυτός μεταρρυθμίστηκε, ιδίως για να προβλεφθεί η κατά προτεραιότητα κατεργασία των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων με αναγέννηση, με νέο ομοσπονδιακό νόμο περί διαχειρίσεως των αποβλήτων, ο οποίος τέθηκε σε ισχύ στις 2 Νοεμβρίου 2002 (BGBl. 2002/102, στο εξής: AWG 2002).

6 Το άρθρο 1, παράγραφος 2, σημείο 2, του AWG έχει ως εξής:

«Τα απόβλητα πρέπει να χρησιμοποιούνται για την ανάκτηση ουσιών ή θερμότητας, όταν αυτό συμφέρει από οικολογικής απόψεως και είναι τεχνικώς εφικτό, το πρόσθετο κόστος που συνεπάγεται δεν είναι δυσανάλογο σε σχέση προς τις λοιπές μεθόδους κατεργασίας των αποβλήτων, υπάρχει δε ή μπορεί να δημιουργηθεί μια αγορά για τις ούτω λαμβανόμενες ουσίες ή ενέργεια (ανακύκλωση των αποβλήτων).»

7 Το άρθρο 2, παράγραφος 5, σημείο 2, του AWG 2002 ορίζει την «ανακύκλωση» ως ακολούθως:

«Η επεξεργασία αποβλήτων για περιβαλλοντικούς λόγους για την εκμετάλλευση των ιδιοτήτων των αρχικών προϊόντων με κύριο στόχο να υποκαταστήσουν τα απόβλητα ή οι εξ αυτών απευθείας λαμβανόμενες ουσίες τις πρώτες ύλες ή τα προϊόντα που λαμβάνονται από πρώτες ύλες, εξαιρουμένων των προοριζομένων για θερμική ανακύκλωση αποβλήτων ή των ουσιών που λαμβάνονται από τα εν λόγω απόβλητα.»

8 Όσον αφορά τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια, το άρθρο 16, παράγραφος 3, σημείο 1, του AWG 2002 προβλέπει τα εξής:

«Τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια ανακυκλώνονται [...] όταν είναι τεχνικώς δυνατή η παραγωγή βασικού ορυκτελαίου από χρησιμοποιημένο ορυκτέλαιο υπό όρους συμφέροντες για τον ιδιοκτήτη των αποβλήτων λαμβανομένων υπόψη των παραγομένων ποσοτήτων, των μέσων μεταφοράς και των εξόδων τα οποία αυτή συνεπάγεται. Σε περίπτωση ανακυκλώσεως των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων, τα εξ αυτής λαμβανόμενα βασικά ορυκτέλαια δεν πρέπει να περιέχουν πλέον των 5 ppm PCB/PCT [πολυχλωροδιφαινύλια/πολυχλωροτριφαινύλια] και πλέον του 0,03 % αλογόνα κατά μάζα.»

9 Το άρθρο 22, παράγραφος 1, του AWG ορίζει τα εξής:

«Ανακύκλωση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων επιτρέπεται μόνον όταν πρόκειται για ανακύκλωση των ουσιών (κάθαρση, μετατροπή) ή ανάκτηση ενέργειας.»

Τα πραγματικά περιστατικά και η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

10 Στις 17 Απριλίου 2001, η Επιτροπή απηύθυνε όχληση προς τη Δημοκρατία της Αυστρίας υποστηρίζοντας ότι οι εθνικές αρχές είχαν αμελήσει να λάβουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να δίνεται προτεραιότητα στην κατεργασία των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων με αναγέννηση, εφόσον το επέτρεπαν οι τεχνικές, οικονομικές και οργανωτικές συνθήκες.

11 Με την από 22 Ιουνίου 2001 απάντησή της, η Δημοκρατία της Αυστρίας πληροφόρησε την Επιτροπή ότι οι συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 22, παράγραφος 1, και 1, παράγραφος 1, του AWG ανταποκρίνονταν σε έναν από τους σκοπούς της οδηγίας προβλέποντας την κατά προτεραιότητα κατεργασία των αποβλήτων με αναγέννηση. Με την απάντηση αυτή διευκρινιζόταν επίσης ότι το κράτος μέλος αυτό δεν διέθετε καμία εγκατάσταση αναγεννήσεως των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων, καθόσον η ετήσια παραγωγή, η οποία ανερχόταν συνολικώς σε 45 000 τόνους, δεν αρκούσε για να καταστήσει οικονομικώς αποδοτική μια τέτοια εγκατάσταση, δεδομένου ότι το κατώτατο όριο αποδοτικότητας κυμαίνεται μεταξύ 60 000 και 80 000 τόνων ετησίως.

12 Η Επιτροπή θεώρησε, ωστόσο, ότι το αυστριακό δίκαιο δεν ανταποκρίνεται στις επιταγές του κοινοτικού δικαίου. Απηύθυνε, συνεπώς, στη Δημοκρατία της Αυστρίας, με έγγραφο της 21ης Δεκεμβρίου 2001, αιτιολογημένη γνώμη, με την οποία υποστήριξε ότι οι εθνικές αρχές δεν είχαν λάβει τα αναγκαία μέτρα, τόσο από νομικής απόψεως όσο και στην πράξη, ώστε να δίνεται προτεραιότητα στην κατεργασία των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων με αναγέννηση, εφόσον οι τεχνικές, οικονομικές και οργανωτικές συνθήκες το επιτρέπουν, και κάλεσε το κράτος μέλος αυτό να λάβει τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθεί με την εν λόγω αιτιολογημένη γνώμη εντός δύο μηνών από της κοινοποιήσεώς της.

13 Η Δημοκρατία της Αυστρίας απάντησε στην αιτιολογημένη αυτή γνώμη διαβιβάζοντας, με έγγραφα της 18ης και της 22ας Μαρτίου 2002, παρατηρήσεις με τις οποίες υποστήριξε ότι στο πλαίσιο των διατάξεων του AWG, όπως αυτός είχε τροποποιηθεί, δινόταν σαφώς προτεραιότητα στην αναγέννηση.

14 Η Επιτροπή θεώρησε, ωστόσο, ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν είχε συμμορφωθεί προς τις επιταγές της εν λόγω αιτιολογημένης γνώμης. Αποφάσισε, συνεπώς, να ασκήσει την υπό κρίση προσφυγή.

15 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου της 17ης Ιουνίου 2003, επετράπη στη Δημοκρατία της Φινλανδίας και στο Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας να παρέμβουν υπέρ της Δημοκρατίας της Αυστρίας.

Επί της προσφυγής

Επιχειρήματα των διαδίκων

16 Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η προτεραιότητα την οποία τα κράτη μέλη πρέπει να δίνουν στη μέθοδο της αναγεννήσεως καθορίζεται από την ίδια την οδηγία, καθόσον όλοι οι άλλοι τρόποι διαθέσεως αποδεικνύονται ακόμα περισσότερο επιβλαβείς για το περιβάλλον απ' ό,τι αυτή η μέθοδος.

17 Η Επιτροπή θεωρεί ότι ούτε το άρθρο 1, παράγραφος 2, σημείο 2, ούτε το άρθρο 22, παράγραφος 1, του AWG δίνουν προτεραιότητα στην αναγέννηση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων, αλλά ότι οι διατάξεις αυτές τοποθετούν στο ίδιο επίπεδο την αναγέννηση και την ανάκτηση ενέργειας, δηλαδή την καύση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων, και καταργούν έτσι τη σειρά προτεραιότητας μεταξύ των δύο αυτών μεθόδων.

18 Εξάλλου, κατά την Επιτροπή, ούτε το άρθρο 16, παράγραφος 3, σημείο 1, του AWG 2002 δίνει προτεραιότητα στην αναγέννηση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων. Αντιθέτως, η διάταξη αυτή εξαρτά την αναγέννηση από δύο περιοριστικές προϋποθέσεις, μη προβλεπόμενες, αυτές καθαυτές, στην οδηγία, ήτοι, αφενός, το κριτήριο του αποδεκτού και, αφετέρου, τον καθορισμό ορισμένων οριακών τιμών (5 ppm PCB/PCT και 0,03 % αλογόνα). Οι δύο αυτές περιοριστικές προϋποθέσεις δεν είναι ικανές να δώσουν προτεραιότητα στη μέθοδο της αναγεννήσεως ούτε να την προωθήσουν.

19 Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι εν λόγω προϋποθέσεις μετακυλίουν την ευθύνη της τηρήσεως της αρχής της προτεραιότητας στον ιδιοκτήτη των αποβλήτων αντί να επιφορτίζουν με το καθήκον αυτό τις δημόσιες αρχές, όπως απαιτεί η οδηγία.

20 Όσον αφορά το επιχείρημα ότι η αναγέννηση δεν είναι οικονομικώς αποδοτική στην Αυστρία λόγω της μικρής ποσότητας χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων που παράγεται εντός της επικράτειάς της, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι η οδηγία έχει εφαρμογή όχι μόνο στα κράτη μέλη που παράγουν μεγάλες ποσότητες χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων, αλλά και σε όλα τα άλλα κράτη μέλη. Εξάλλου, δεν προβλήθηκε κανένα συγκεκριμένο επιχείρημα προς απόδειξη του ότι η αναγέννηση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων δεν είναι οικονομικώς αποδοτική στην Αυστρία.

21 Η Επιτροπή παρατηρεί ότι το σημείο πέραν του οποίου η αναγέννηση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων μπορεί να είναι οικονομικώς αποδοτική εξαρτάται από διάφορους οικονομικούς παράγοντες και ότι η παραγωγική ικανότητα των εγκαταστάσεως αναγεννήσεως δεν είναι παρά ένας από τους παράγοντες αυτούς. Εξάλλου, από τις δηλώσεις των αυστριακών αρχών δεν μπορεί να συναχθεί ότι προσπάθησαν να δημιουργήσουν το κατάλληλο πλαίσιο προϋποθέσεων ώστε να καταστήσουν αποδοτική μια εγκατάσταση αναγεννήσεως των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων ή να κάνουν χρήση των δυνατοτήτων άλλων κρατών μελών όσον αφορά την αναγέννηση.

22 Η Αυστριακή Κυβέρνηση θεωρεί ότι η υποχρέωση που απορρέει από το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας μεταφέρθηκε στο εσωτερικό δίκαιο με τις διάφορες διατάξεις του AWG. Ειδικότερα, οι τροποποιήσεις του νόμου αυτού που τέθηκαν σε ισχύ το 2002 κατέστησαν ακόμα προφανέστερη την προτεραιότητα που αναγνωρίζεται στην αναγέννηση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το άρθρο 16, παράγραφος 3, σημείο 1, του εν λόγω νόμου, τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια υποβάλλονται σε «ανακύκλωση», ήτοι σε αναγέννηση, στον βαθμό που αυτός ο τρόπος αξιοποιήσεως είναι τεχνικώς δυνατός και οικονομικώς αποδεκτός.

23 Η εν λόγω κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, κατά τη διατύπωση του άρθρου 3, παράγραφος 1, της οδηγίας, η μέθοδος της αναγεννήσεως μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνον εφόσον οι τεχνικές, οικονομικές ή οργανωτικές συνθήκες το επιτρέπουν. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, οι προϋποθέσεις αυτές πρέπει να ερμηνεύονται κατά τρόπο όχι περιοριστικό και να νοούνται ως έκφραση της αρχής της αναλογικότητας.

24 Κατά την Αυστριακή Κυβέρνηση, ούτε από την οδηγία ούτε από τη νομολογία αυτή προκύπτει ότι οι εν λόγω προϋποθέσεις δεν πρέπει να συνδέονται με την κατάσταση του κατόχου των αποβλήτων. Εν πάση περιπτώσει, η οδηγία δεν περιέχει καμία νύξη περί του ότι εναπόκειται στα ίδια τα κράτη μέλη να συλλέγουν τα χρησιμοποιημένα ορυκτέλαια και να τα υποβάλλουν σε διαδικασία αναγεννήσεως, ούτε κανένα στοιχείο από το οποίο να συνάγεται ότι αυτές οι υποχρεώσεις αφορούν μόνον τα κράτη μέλη. Σ' αυτό το πλαίσιο, το τροποποιημένο κείμενο του AWG διευκρίνισε την έννοια των «εμποδίων» κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας λαμβανομένης υπόψη και της πρακτικής αποτελεσματικότητας της εν λόγω εννοίας.

25 Όσον αφορά τον καθορισμό ορισμένων οριακών τιμών για το βασικό ορυκτέλαιο που προκύπτει από αναγέννηση, η Αυστριακή Κυβέρνηση παρατηρεί ότι η ίδια η οδηγία καθορίζει τέτοιες τιμές για το αναγεννημένο ορυκτέλαιο. Εξάλλου, οι προϋποθέσεις της αναχρησιμοποιήσεως των αναγεννημένων βασικών ορυκτελαίων κατέστησαν αναγκαία τη θέσπιση αυτών των ανωτάτων ορίων.

26 Η εν λόγω κυβέρνηση υποστηρίζει ότι, λαμβανομένων υπόψη των ποσοτήτων για τις οποίες πρόκειται, η κατασκευή ειδικής εγκαταστάσεως για την αναγέννηση χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων παραδιδομένων από τρίτους δεν ήταν οικονομικώς αποδοτική. Συγκεκριμένα, η αποδοτικότητα της αναγεννήσεως των εν λόγω ορυκτελαίων εξαρτάται από πλείονες οικονομικούς παράγοντες, η δε υποχρέωση της κατά προτεραιότητα αναγεννήσεως των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων δεν μπορεί να φθάσει μέχρι του σημείου να υποχρεώνει το κράτος μέλος να κατασκευάσει το ίδιο μια μη αποδοτική εγκατάσταση για να καταστήσει δυνατή την αναγέννηση εντός της επικράτειάς του ή να εξαναγκάζει τους κατόχους των αποβλήτων να τα υποβάλλουν στη διαδικασία αναγεννήσεως.

27 Η Αυστριακή Κυβέρνηση αναφέρει ότι σκοπός της τροποποιήσεως του AWG ήταν η μεταρρύθμιση του ισχύοντος επί του θέματος δικαίου, του οποίου το πεδίο εφαρμογής καλύπτει σήμερα και την αναγέννηση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων των επιχειρήσεων και όχι μόνον την αναγέννηση από τρίτους. Το ότι η εθνική νομοθεσία δίνει προτεραιότητα στην αναγέννηση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων αποδεικνύεται ιδίως από το γεγονός ότι τα ορυκτέλαια αυτά εξάγονται προκειμένου να υποβληθούν σε αναγέννηση καθώς και από ορισμένα οικονομικής φύσεως μέτρα.

28 Η Φινλανδική Κυβέρνηση, με το υπόμνημα παρεμβάσεως υπέρ της Δημοκρατίας της Αυστρίας, υποστηρίζει ότι οι επίδικες εθνικές διατάξεις δίνουν προτεραιότητα στην αναγέννηση. Εξάλλου, υποστηρίζει ότι η προτεραιότητα αυτή δεν έχει απόλυτο χαρακτήρα, δεδομένης της υπάρξεως της προϋποθέσεως του εφικτού από τεχνικής, οικονομικής ή οργανωτικής απόψεως.

29 Η εν λόγω κυβέρνηση υποστηρίζει ότι τα κράτη μέλη δεν έχουν υποχρέωση να δημιουργήσουν εγκαταστάσεις αναγεννήσεως, καθόσον η αποδοτικότητα αυτής της μεθόδου εξαρτάται από πλείονες παράγοντες, ήτοι από την παραγόμενη ποσότητα χρησιμοποιημένου ορυκτελαίου, τις αποστάσεις μεταφοράς του, το κόστος παραγωγής καθώς και από την τιμή που ισχύει στην αγορά. Συγκεκριμένα, η ύπαρξη των οικονομικών προϋποθέσεων που καθιστούν δυνατή την αναγέννηση θα πρέπει να εξετάζεται κατά περίπτωση, λαμβανομένων υπόψη, συνολικώς, των συνθηκών που επικρατούν στο συγκεκριμένο κράτος μέλος.

30 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου, η οποία επίσης παρεμβαίνει υπέρ της Δημοκρατίας της Αυστρίας, εκτιμά ότι με το άρθρο 16, παράγραφος 3, του AWG 2002 εφαρμόζεται δεόντως το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας. Ειδικότερα, υποστηρίζει ότι η εθνική ρύθμιση επιβάλλει στους κατόχους χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων την υποχρέωση να τα κατεργάζονται με αναγέννηση.

31 Η εν λόγω κυβέρνηση παρατηρεί ότι ο AWG εφαρμόζει ορθώς την αρχή της αναλογικότητας υποχρεώνοντας τους κατόχους χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων να τα κατεργάζονται οι ίδιοι με αναγέννηση, εκτός εάν αυτό είναι αδύνατο από τεχνικής ή μη εύλογο από οικονομικής απόψεως. Συγκεκριμένα, υποστηρίζει ότι επιτρέπεται στα κράτη μέλη να εκπληρώνουν τις εκ της οδηγίας υποχρεώσεις τους διαμορφώνοντας, στο πλαίσιο της εθνικής νομοθεσίας, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ιδιωτών και των επιχειρήσεων.

32 Η Κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου αναγνωρίζει ότι το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας απαιτεί από τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα σε μακροοικονομικό επίπεδο ώστε να εξασφαλίσουν την προτεραιότητα της αναγεννήσεως και την εξάλειψη όλων των εμποδίων στην αναγέννηση, στο μέτρο που αυτό είναι ανάλογο προς τον επιδιωκόμενο σκοπό. Ωστόσο, το περιεχόμενο αυτής της υποχρεώσεως ποικίλλει αναλόγως των συνθηκών που επικρατούν σε κάθε κράτος μέλος και η συγκεκριμένη μορφή αυτής της υποχρεώσεως εξαρτάται από τη φύση των εμποδίων που υπάρχουν στο κράτος αυτό.

33 Η ίδια κυβέρνηση υποστηρίζει, τέλος, ότι οι μικρές ποσότητες χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων οι οποίες παράγονται στην Αυστρία και το γεγονός ότι δεν υπάρχει εγκατάσταση αναγεννήσεως στο κράτος αυτό αποτελούν κρίσιμα στοιχεία τα οποία το κράτος αυτό μπορεί να λάβει υπόψη του προκειμένου να εκτιμήσει τα οικονομικά εμπόδια στα οποία προσκρούει η αναγέννηση και το περιεχόμενο της υποχρεώσεως την οποία υπέχει από το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

34 Προκαταρκτικώς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η μεταρρύθμιση του AWG, που προέκυψε από τον δεύτερο νόμο περί διαχειρίσεως των αποβλήτων και, ιδίως, οι τροποποιήσεις του άρθρου 16, παράγραφος 3, του εν λόγω νόμου τέθηκαν σε ισχύ μόλις στις 2 Νοεμβρίου 2002, ήτοι μετά τη λήξη της προθεσμίας των δύο μηνών που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη προκειμένου η Δημοκρατία της Αυστρίας να συμμορφωθεί προς τις υποχρεώσεις της.

35 Όμως, κατά πάγια νομολογία, η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται αναλόγως της καταστάσεως που είχε διαμορφωθεί στο κράτος μέλος κατά τη λήξη της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 4ης Ιουλίου 2002, C-173/01, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλογή 2002, σ. I-6129, σκέψη 7, και της 10ης Απριλίου 2003, C-114/02, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2003, σ. I-3783, σκέψη 9).

36 Υπό τις συνθήκες αυτές, το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Αυστρίας ότι, στο πλαίσιο της μεταρρυθμίσεως του AWG, ορίστηκε σαφώς ότι προτεραιότητα έχει η κατεργασία των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων με αναγέννηση δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη από το Δικαστήριο.

37 Όσον αφορά τη νομική κατάσταση που υφίστατο προ της μεταρρυθμίσεως του AWG, η οποία έγινε το 2002, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, όπως ορθώς επισημαίνει ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 45 των προτάσεών του, οι εθνικές διατάξεις που ίσχυαν συναφώς δεν αποτελούσαν νομικό πλαίσιο κατάλληλο για την εξασφάλιση της προτεραιότητας της αναγεννήσεως. Πράγματι, οι εν λόγω διατάξεις επέτρεπαν τη διάθεση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων με ανακύκλωση ή ανάκτηση ενέργειας, θέτοντας έτσι στο ίδιο επίπεδο την αναγέννηση και την καύση, αντίθετα προς τη σειρά προτεραιότητας που καθορίζει το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας.

38 Όσον αφορά το επιχείρημα της Δημοκρατίας της Αυστρίας ότι η δημιουργία εγκαταστάσεων αναγεννήσεως στο έδαφος του κράτους μέλους αυτού δεν είναι αποδοτική και ότι, υπό τις συνθήκες αυτές και βάσει της αρχής της αναλογικότητας, οι υποχρεώσεις των ενδιαφερομένων κρατών μελών πρέπει να διαμορφώνονται αναλόγως της συγκεκριμένης καταστάσεως σε κάθε κράτος, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όπως έκρινε το Δικαστήριο με τις σκέψεις 35 και 43 της αποφάσεως της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, C-102/97, Επιτροπή κατά Γερμανίας (Συλλογή 1999, σ. I-5051), ένας από τους κύριους στόχους της οδηγίας ήταν να δοθεί προτεραιότητα στην κατεργασία των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων με αναγέννηση. Συνεπώς, αν γινόταν δεκτό ότι οι επικρατούσα σε ένα κράτος μέλος τεχνική, οικονομική και οργανωτική κατάσταση αναγκαστικά συνεπάγεται εμπόδια που αποκλείουν τη λήψη των μέτρων τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας, αυτό θα στερούσε την εν λόγω διάταξη από κάθε πρακτική αποτελεσματικότητα, δεδομένου ότι η επιβαλλόμενη στα κράτη μέλη υποχρέωση θα περιοριζόταν από τη διατήρηση του status quo, οπότε δεν θα υπήρχε πραγματική υποχρέωση λήψεως των αναγκαίων μέτρων για την κατά προτεραιότητα κατεργασία των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων με αναγέννηση.

39 Εξάλλου, όσον αφορά αυτή την προτεραιότητα, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, όπως το Δικαστήριο υπογράμμισε στις σκέψεις 38 και 39 της προμνησθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Γερμανίας, η αναφορά στα «εμπόδια τεχνικής, οικονομικής και οργανωτικής φύσης», τα οποία μνημονεύει το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας, αποτελεί μέρος μιας διατάξεως η οποία εκφράζει κατά τρόπο συνολικό την επιβαλλόμενη στα κράτη μέλη υποχρέωση και ότι, με τη μνεία αυτή, ο κοινοτικός νομοθέτης δεν είχε την πρόθεση να προβλέψει περιορισμένες εξαιρέσεις από κανόνα γενικής εφαρμογής, αλλά να προσδιορίσει το πεδίο εφαρμογής και το περιεχόμενο μιας υποχρεώσεως προς πράξη, συνισταμένης στην εξασφάλιση της προτεραιότητας της κατεργασίας των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων με αναγέννηση.

40 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η προσφυγή της Επιτροπή πρέπει να κριθεί βάσιμη.

41 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας, παραλείποντας να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε να δίνεται προτεραιότητα στην κατεργασία των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων με αναγέννηση, εφόσον οι τεχνικές, οικονομικές και οργανωτικές συνθήκες το επιτρέπουν, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας.

Επί των δικαστικών εξόδων

42 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Επειδή η Επιτροπή ζήτησε να καταδικαστεί η Δημοκρατία της Αυστρίας στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία ηττήθηκε, η Δημοκρατία της Αυστρίας πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα. Σύμφωνα με την παράγραφο 4 του ίδιου άρθρου, η Δημοκρατία της Φινλανδίας και το Ηνωμένο Βασίλειο θα φέρουν τα δικά τους δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δεύτερο τμήμα) αποφασίζει:

1) **Η Δημοκρατία της Αυστρίας, παραλείποντας να λάβει τα αναγκαία μέτρα ώστε να δίνεται προτεραιότητα στην κατεργασία των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων με αναγέννηση, εφόσον οι τεχνικές, οικονομικές και οργανωτικές συνθήκες το επιτρέπουν, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει**

από το άρθρο 3, παράγραφος 1, της οδηγίας 75/439/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 16ης Ιουνίου 1975, περί διαθέσεως των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 87/101/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1986.

2) Καταδικάζει τη Δημοκρατία της Αυστρίας στα δικαστικά έξοδα.

3) Η Δημοκρατία της Φινλανδίας και το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας φέρουν τα δικά τους δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)